

Rolnummer 1586
Arrest nr. 3/2000 van 19 januari 2000

ARREST

In zake : de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 12, 4°, 16, 18 en 24bis van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, gesteld door het Arbeidshof te Bergen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en G. De Baets, en de rechters H. Boel, L. François, J. Delruelle, H. Coremans en M. Bossuyt, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag

Bij arrest van 8 januari 1999 in zake C. Van der Haegen tegen het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 15 januari 1999, heeft het Arbeidshof te Bergen de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« De wet van 9 augustus 1963 op de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering stelt in artikel 16, bij de dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV, vijf technische raden in; bij artikel 18 machtigt zij de Koning om er andere in te stellen, op voorstel van het beheerscomité van de dienst voor geneeskundige verzorging; diezelfde wet, bij artikel 12, 4^o, vertrouwt het beheerscomité de zorg toe de in die wet bedoelde verordeningen uit te werken betreffende de voorwaarden voor het verkrijgen van het recht op geneeskundige verstrekkingen en, op voorstel van de bevoegde technische raden, de voorwaarden vast te stellen waaraan de terugbetaling van de in artikel 23 bedoelde geneeskundige verstrekkingen is onderworpen; zij delegeert aan de Koning, bij artikel 24bis, in afwijking van artikel 12, 4^o, de bevoegdheid om wijzigingen aan te brengen in de voorwaarden waaraan de terugbetaling is onderworpen van de geneeskundige verstrekkingen bedoeld in artikel 23, na het advies te hebben ingewonnen van de technische raden indien die er zijn en van het beheerscomité van de dienst voor geneeskundige verzorging. Heeft de wetgever van 9 augustus 1963 bij het instellen van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, door, bij het artikel 12, 4^o, van de wet van 9 augustus 1963, aan het beheerscomité van de dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV de bevoegdheid te verlenen om, op advies van de bevoegde technische raden, de voorwaarden vast te stellen voor de terugbetaling van de geneeskundige verstrekkingen, terwijl hij aan de Koning, op voorstel van alleen het beheerscomité, de bevoegdheid verleent om andere dan de vijf bij de wet overeenkomstig artikel 18 ingestelde technische raden in het leven te roepen en terwijl hij de Koning de bevoegdheid verleent, naar luid van artikel 24bis, om na het advies te hebben ingewonnen van de technische raden, indien die er zijn, en van het beheerscomité van de dienst voor geneeskundige verzorging, wijzigingen aan te brengen in de voorwaarden waaraan de terugbetaling is onderworpen van de geneeskundige verstrekkingen bedoeld in artikel 23, door die gecombineerde bepalingen ten aanzien van de verleners van geneeskundige verstrekkingen die behoren tot categorieën die niet ressorteren onder de vijf overeenkomstig artikel 16 van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering wettelijk ingestelde technische raden, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet geschonden? Meer in het bijzonder : heeft de wetgever van 9 augustus 1963 bij het instellen van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, inzonderheid bij de artikelen 12, 4^o, en 18 van die wet, door rechtstreeks technische raden in te stellen voor bepaalde categorieën van zorgverleners in de sector van de verzekering voor geneeskundige verzorging van het RIZIV en door de oprichting daarvan voor andere categorieën van zorgverleners, bij voorbeeld de verpleegkundigen, ten aanzien van wie hij heeft nagelaten zulks te doen, over te laten aan het beheerscomité van de dienst voor geneeskundige verzorging, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet geschonden, inzonderheid doordat hij de zorgverleners zoals de verpleegkundigen, die niet beschikken over een technische raad, in tegenstelling tot diegenen die daar wel over beschikken, niet betreft bij de uitwerking van de reglementering - zelfs in de vorm van voorstel of advies - met betrekking tot de voorwaarden voor de tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging? »

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeshil

De geïntimeerde voor de verwijzende rechter heeft de appellante gedagvaard om de terugbetaling te verkrijgen van verstrekkingen die zij, als verpleegster, had uitgevoerd maar niet had ingeschreven in het verstrekkingenregister waarin toen werd voorzien bij artikel 7ter van het koninklijk besluit van 24 december 1963 houdende verordening op de geneeskundige verstrekkingen inzake verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering.

In zijn advies heeft het openbaar ministerie voorgesteld dat aan het Hof een prejudiciële vraag zou worden gesteld over de vraag of de wetgever, door aan het beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) de bevoegdheid te delegeren om de voorwaarden te bepalen voor de terugbetaling van de geneeskundige verstrekkingen door de verzekering op advies van de bevoegde technische raden, terwijl hij datzelfde beheerscomité alleen bevoegd maakte om andere technische raden in te stellen naast de vijf raden die bij wet werden ingesteld, ten aanzien van de verstrekkingen van geneeskundige prestaties die behoren tot categorieën die niet bedoeld zijn in de vijf bij wet opgerichte raden, artikel 10 van de Grondwet in acht zou hebben genomen. De noodzaak van een dergelijke vraag zou voortvloeien uit het feit dat die verordening, door de tegemoetkoming door de ziekteverzekering afhankelijk te stellen van de inschrijving van de door de verplegers uitgevoerde verstrekkingen in het voormelde register, toestaat – gelet op de toen van kracht zijnde bepalingen – dat het bedrag van de aldus onnodig geoordeelde verstrekkingen volledig ten laste van de zorgverlener zou kunnen worden gerecupereerd, terwijl, sedertdien, die verordening die in een onevenredige sanctie tegen de zorgverlener voorzag, is versoepeld (voortaan wordt voorzien in de betaling van een administratieve geldboete wanneer de inschrijving in het verstrekkingenregister - die geen voorwaarde meer vormt voor een tegemoetkoming door de verzekering - niet is gebeurd) en het Hof, in zijn arrest nr. 70/95, gewezen in verband met hetzelfde register, heeft geoordeeld dat het de wetgever toekwam, aan de hand van de omvang, de evolutie en de budgettaire weerslag van de verstrekkingen waarvan is vastgesteld dat zij niet conform de desbetreffende verordening worden uitgevoerd, te oordelen welke van die verstrekkingen voor specifieke controlemaatregelen in aanmerking komen en op welk ogenblik die maatregelen moeten worden ingevoerd.

De appellante ziet in de in het geding zijnde bepalingen een discriminatie in de manier waarop de technische raden ontstaan, sommige worden bij de wet ingesteld, andere enkel op voorstel van het beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging, die derhalve de wenselijkheid van de oprichting van een dergelijke technische raad beoordeelt. De wetgever zou een discriminatie in het leven roepen tussen de verpleegkundigen en de andere categorieën van pratici van de geneeskunst, vermits de eerstgenoemden niet op dezelfde manier als de in tweede instantie genoemden worden betrokken bij het beheer van de verzekering in de sectoren die op hen betrekking hebben, en, bijgevolg, bij het uitwerken van een verordening die, te dezen, aanvankelijk strenger was voor de verpleegkundigen dan voor de andere pratici. Het feit dat het beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging de oprichting van technische raden kan voorstellen, zou de discriminatie geenszins wegwerken vermits, wanneer er geen dergelijke raden zijn, het comité zelf de verordeningen en modaliteiten voor de terugbetaling van verstrekkingen kan voorstellen.

De geïntimeerde ziet geen enkele discriminatie in de in het geding zijnde bepalingen, aangezien de technische raden slechts een technische opdracht hebben zonder beslissingsbevoegdheid en de wetgever van oordeel was dat het nut van dergelijke raden voor sommige verstrekkingen van meet af aan duidelijk was vanwege de complexiteit van de verordening die erop betrekking heeft, en niet voor andere. Bovendien zou in het beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging nooit enige aanvraag voor een technische raad van de verpleegkundigen zijn geformuleerd.

Het Arbeidshof heeft geoordeeld dat het Arbitragehof weliswaar niet bevoegd was om kennis te nemen van de eventuele schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet door artikel 7ter van het koninklijk besluit van 24 december 1963 in zoverre het bepaalt dat voor de verstrekkingen die door een kinesitherapeut of een verpleegkundige zijn verleend, de tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging alleen mag worden toegekend als de bedoelde verstrekkingen door de verzorgingsverstrekkers zijn vermeld in een persoonlijk boek met de verzorgingsverstrekkingen; maar het heeft aan het Hof de hierboven vermelde prejudiciële vraag gericht.

III. De rechtspleging voor het Hof

Bij beschikking van 15 januari 1999 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 19 maart 1999 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 3 april 1999.

Memories zijn ingediend door :

- C. Van der Haegen, wonende te 7610 Rumes, rue des Déportés 10 A, bij op 27 april 1999 ter post aangetekende brief;

- het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten, waarvan de zetel is gevestigd te 1000 Brussel, Sint-Jansstraat 32/38, bij op 27 april 1999 ter post aangetekende brief;

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 30 april 1999 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 18 mei 1999 ter post aangetekende brieven.

C. Van der Haegen heeft een memorie van antwoord ingediend bij op 21 juni 1999 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 29 juni 1999 en 23 december 1999 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 15 januari 2000 en 15 juli 2000.

Bij beschikking van 27 oktober 1999 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 25 november 1999.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 28 oktober 1999 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 25 november 1999 :

- zijn verschenen :

- . Mr. C. Brotcorne, advocaat bij de balie te Doornik, voor C. Van der Haegen;

- . S. Damien, adjunct-adviseur bij het Ministerie van Sociale Zaken, voor de Ministerraad;

- . Mr. O. Moreno *loco* Mr. F. Kenis, advocaten bij de balie te Brussel, voor het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten;

- hebben de rechters-verslaggevers L. François en H. Coremans verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde partijen gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de prejudiciële vraag

A.1. De Ministerraad betreurt het gebrek aan leesbaarheid van de prejudiciële vraag, over de zin waarvan enige aarzelingen zijn toegestaan; zich baserend op de stukken van de rechtspleging in het bodemgeschil, begrijpt de Ministerraad dat die vraag erop betrekking heeft of de combinatie van de artikelen 12, 4°, 16, 18 en 24bis van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt in zoverre die bepalingen de zorgverleners, zoals de verpleegkundigen, die over geen technische raad beschikken, niet betreft bij het uitwerken van de verordening betreffende de voorwaarden voor een tegemoetkoming door de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Ten gronde

A.2.1. Volgens C. Van der Haegen wordt het doel van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering verwezenlijkt door de betrokken zorgverleners te onderwerpen aan een aantal verplichtingen (zoals het bijhouden van verstrekkingenregisters) en door het oprichten van technische raden die zijn belast met het uitbrengen van adviezen en voorstellen en die zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de verzekeringsinstellingen en de beroepsorganisaties. De wet heeft technische raden ingesteld voor sommige practici van de geneeskunst en heeft de Koning ertoe gemachtigd andere in het leven te roepen. Men stelt vast dat er nog steeds geen technische raad is voor de verpleegkundigen en dat daar waar de practici over een technische raad beschikten, geen bijzondere administratieve verplichting diende te worden vervuld om terugbetaling door het RIZIV te verkrijgen : voor die practici werd de verplichting om de voorschriften van de geleverde verstrekkingen bij te houden slechts krachtens de koninklijke besluiten van 1994 en 1995 op een uitsluitend administratieve manier gesanctioneerd. De sedert 1979 aan de verpleegkundigen en de kinesitherapeuten opgelegde verplichting een verstrekkingenregister bij te houden, werd daarentegen gesanctioneerd door de zeer zware verplichting om de van het RIZIV verkregen terugbetalingen terug te storten.

A.2.2. Volgens C. Van der Haegen brengen de in het geding zijnde bepalingen een eerste discriminatie teweeg ten aanzien van het bestaan van technische raden. In tegenstelling met de geneesheren, de apothekers, de tandartsen en, sedert 1994, de kinesitherapeuten, zijn de verpleegkundigen, die niet over een technische raad beschikken, de enigen die geen representatief orgaan hebben dat, op dezelfde voet als de andere paramedische beroepen, kan deelnemen aan het tot stand brengen van de verordeningen en aan de voorwaarden voor de terugbetaling van de verstrekkingen. Men mag terecht aannemen dat de wetgever, door diverse technische raden op te richten, tot doel heeft gehad, enerzijds, die te betrekken bij het beheer van de verzekering voor geneeskundige verzorging in de sectoren die hen aanbelangen en, daardoor, anderzijds, hen te sensibiliseren voor de strijd tegen de overconsumptie in die sector, wat kennelijk een geoorloofde doelstelling is.

Geen enkele objectieve materiële omstandigheid kan dat verschil in behandeling verantwoorden. Het onderscheid dat het Hof in zijn arrest nr. 70/95 heeft toegestaan, had betrekking op de wetsbepalingen die de verplichting oplegden een verstrekkingenregister bij te houden en niet op het feit dat het uitwerken van die wetgeving werd onderworpen aan verschillende organen die al dan niet, naar gelang van het geval, vertegenwoordigers van de betrokken beroeps categorieën bevatten.

Het feit dat aan het beheerscomité de zorg wordt overgelaten om eventueel de oprichting van een technische raad voor de verpleegkundigen voor te stellen, bijvoorbeeld, werkt overigens de discriminatie niet weg; het staat immers vast dat het beheerscomité, wanneer het niet verplicht is het advies van een technische raad in te winnen, zelf rechtstreeks verordeningen en modaliteiten voor de terugbetaling van verstrekkingen kan voorstellen; het comité is dus niet geneigd nieuwe technische raden voor te stellen, wat de discriminatie waarvan te dezen de verpleegkundigen het slachtoffer zijn, enkel kan versterken.

A.2.3. Volgens C. Van der Haegen heeft een tweede discriminatie betrekking op de verschillende sancties die op verschillende momenten worden opgelegd aan verschillende categorieën van betrokken zorgverleners. Het is duidelijk dat de verschillende beoordeling wat de sancties betreft, in de eerste plaats door ze te beperken tot

bepaalde categorieën van het medisch of paramedisch personeel, vervolgens door enkel administratieve sancties op te leggen aan het medisch personeel, terwijl de verpleegkundigen aan een geldboete werden onderworpen, het gevolg is van de aanwezigheid van vertegenwoordigers van de socio-professionele categorieën die over een technische raad beschikken en bijgevolg deelnemen aan het uitwerken van de wetgeving en de terugbetalingsvoorwaarden. Gesteld dat het aangeklaagde verschil in behandeling objectief en redelijk zou zijn, toch doorstaat het de evenredigheidstoetsing niet vermits de wetgever zelf, in het verslag aan de Koning dat aan het koninklijk besluit nr. 408 van 18 april 1986 voorafgaat, heeft erkend dat de toepassing van de verordening die op de verpleegkundigen van toepassing is, leidde tot sancties die niet evenredig zijn met de ernst van de vastgestelde inbreuk.

A.3.1. Verwijzend naar het feit dat de wettigheid van artikel 7ter van het koninklijk besluit van 24 december 1963 zowel door de Raad van State (arrest nr. 23.604 van 20 oktober 1993) als door het Hof van Cassatie (arrest van 7 april 1997) werd erkend, zijn het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten (N.V.S.M.) en de Ministerraad van mening dat de omstandigheid dat de sanctie die te dezen voortvloeit uit de toepassing van die bepaling zeer ernstig lijkt ten opzichte van de vastgestelde inbreuk, op zich niet aan het Arbitragehof kan worden voorgelegd, vermits zij voortvloeit uit een verordeningbepaling; een dergelijke sanctie is trouwens helemaal niet gewoon op het vlak van de sociale zekerheid.

A.3.2. Volgens het N.V.S.M. is het enkele feit dat de wetgever geen technische raad voor de kinesitherapeuten heeft ingesteld - technische raad die een negatief advies had kunnen geven over de invoering van de verplichting om een persoonlijk register bij te houden, technisch advies dat het Comité voor de geneeskundige verzorging van het RIZIV niet zou hebben gebonden - op zich niet discriminerend, in die zin dat die maatregel en het verschil dat eruit voortvloeit objectief en redelijk kunnen worden verantwoord. De Ministerraad en het N.V.S.M. herinneren eraan dat het Hof in zijn arrest nr. 70/95 heeft aanvaard dat dat register enkel aan de kinesitherapeuten en de verpleegkundigen kon worden opgelegd; dat arrest ligt in de lijn van andere beslissingen die het Hof op het vlak van de ziekte- en invaliditeitsverzekering heeft genomen.

A.3.3. Volgens het N.V.S.M. en de Ministerraad is de opdracht van de technische raden hoofdzakelijk een technische opdracht die hun geen enkele beslissingsbevoegdheid verleent en hun niet toestaat zich in het uitwerken van de verordening te mengen; maar de opdracht heeft tot doel dat de zorgverleners en de verzekeringsinstellingen, vanuit hun kennis van het terrein, een advies zouden kunnen geven voor het uitwerken van een verordening. De wetgever vermocht reeds bij het begin van oordeel te zijn dat zulks nuttig was voor sommige types van verstrekkingen en de mogelijkheid open te laten om later hetzelfde te doen voor andere types van verstrekkingen. Het behoort tot zijn beoordelingsbevoegdheid de oprichting van dergelijke raden te beperken tot de domeinen die hij zodanig complex acht dat het bestaan van een dergelijke raad kan bijdragen tot het opstellen van een betere verordening.

A.3.4. Volgens het N.V.S.M. en de Ministerraad kunnen de zorgverleners die verzorging verstrekken waarvoor geen enkele technische raad bestaat, zich niet gediscrimineerd voelen door het niet-bestaan van een technische raad (die slechts een adviesbevoegdheid heeft en die verstrekkers geenszins toestaat zich te mengen in de totstandkoming van de verordening) en, gesteld dat zij zich gediscrimineerd zouden hebben kunnen voelen, voor zover het N.V.S.M. en de Ministerraad weten hebben zij nooit de kwestie van de oprichting van een nieuwe technische raad opgeworpen tijdens een vergadering van het beheerscomité van het RIZIV waarin zij vertegenwoordigd zijn. De Ministerraad voegt eraan toe dat het comité geen enkele reden heeft om een voorstel tot oprichting van een technische raad voor de verpleegkundigen te onderzoeken, in zoverre een dergelijk voorstel zou worden gedaan; ongeacht of er al dan niet een technische raad voor de verpleegkundigen is, het is het beheerscomité dat de beslissingen betreffende de terugbetaling van verstrekkingen neemt, vermits het advies van de technische raad, indien het zou bestaan, het comité niet zou binden. Het al dan niet bestaan van een technische raad verandert geenszins de prerogatieven van het beheerscomité.

- B -

B.1. De artikelen 12, 4°, 16, 18 en 24*bis* van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, van kracht op het ogenblik van de feiten die aanleiding hebben gegeven tot het geschil, bepalen :

« Art. 12. Het beheerscomité van de dienst voor geneeskundige verzorging :

[...]

4° werkt de in deze wet bedoelde verordeningen uit, in het bijzonder betreffende de voorwaarden voor het verkrijgen van recht op geneeskundige verstrekkingen en, op voorstel of advies van de bevoegde technische raden, de normen volgens welke de in artikel 23 bedoelde geneeskundige verstrekkingen behoren te worden verleend. »

« Art. 16. Bij de dienst voor geneeskundige verzorging worden een technische geneeskundige raad, een technische farmaceutische raad, een technische tandheeskundige raad, een technische raad voor ziekenhuisverpleging en een technische raad voor farmaceutische specialiteiten ingesteld.

Die raden doen de voorstellen en geven de adviezen bedoeld in artikel 12, 4° en 6°.

De Technische Geneeskundige Raad en de Technische Tandheeskundige Raad zijn bevoegd om adviezen te geven over de interpretatie van de nomenclatuur, namelijk aan de beperkte kamers en aan de commissies van beroep welke respectievelijk bedoeld zijn in artikel 79 en in artikel 89 van deze wet. »

« Art. 18. De Koning kan, op voorstel van het beheerscomité, andere technische raden instellen. »

« Art. 24*bis*. § 1. In afwijking van de artikelen 12, 4°, en 16, tweede lid, kan de Koning, nadat het advies van de Technische Raden, zo er voorhanden zijn, en van het Beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging werd ingewonnen, wijzigingen aanbrengen in :

a) de voorwaarden waarvan de terugbetaling van de in artikel 23 bedoelde geneeskundige verstrekkingen afhangt;

b) de toepassingsregelen van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen. »

B.2.1. De artikelen 12, 4°, en 24*bis* van de wet van 9 augustus 1963 staan het beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging of de Koning toe verordeningen aan te nemen

betreffende onder meer de voorwaarden waaraan de terugbetaling van de geneeskundige verstrekkingen onderworpen is en betreffende de nomenclatuur ervan.

B.2.2. Artikel 16 van dezelfde wet voorziet in de oprichting, bij die dienst, van technische raden; bij de wet zelf worden vijf raden ingesteld (geneesheren, tandartsen, apothekers, ziekenhuizen, farmaceutische specialiteiten) en artikel 18 staat de Koning toe andere raden in te stellen, op voorstel van het beheerscomité. Die raden worden onder meer ermee belast adviezen te geven over de voormelde ontwerp-verordeningen of die verordeningen voor te stellen (artikel 12, 4°, en 24*bis*). Zij worden samengesteld volgens de door de Koning vastgestelde regels, en de beroepsorganisaties kunnen namen voorstellen wanneer zij hun medewerking verlenen aan de verzekering voor geneeskundige verzorging (artikel 17 en artikel 11, vierde lid).

B.2.3. Het beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging heeft op 17 september 1979, op grond van het voormelde artikel 12, 4°, een verordening aangenomen tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 december 1963 houdende verordening op de geneeskundige verstrekkingen inzake verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering. Een artikel 7*ter*, dat uit die wijziging is voortgevloeid, bepaalt dat voor de verstrekkingen verleend door de verpleegkundigen de tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging alleen mag worden toegekend als de bedoelde verstrekkingen door de zorgverstrekkers zijn vermeld in een persoonlijk boek met de zorgverstrekkingen. Aangezien voor die categorie van verstrekkers geen technische raad is ingesteld, kon die verordening geldig worden aangenomen zonder voorafgaand advies.

B.2.4. De toepassing van die verordening, waarvan de toetsing niet onder de bevoegdheid van het Hof valt, is het voorwerp van een geschil voor de verwijzende rechter. Deze ondervraagt het Hof over een mogelijke schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat de in het geding zijnde bepalingen een verschil in behandeling teweegbrengen tussen de zorgverstrekkers, waarbij de enen - zoals de geneesheren, de tandartsen en de apothekers - de garantie hebben van het voorafgaand advies gegeven door een bij de wet opgerichte raad, en de anderen - te dezen de verpleegkundigen - een dergelijke garantie niet hebben zolang de Koning de technische raden die Hij krachtens het voormelde artikel 18 gemachtigd is in te stellen, niet opricht.

B.3.1. De omstandigheid dat de technische raden die bij de wet van 9 augustus 1963 worden ingesteld, slechts een advies- of voorstelbevoegdheid zouden hebben en dus niet over een beslissingsbevoegdheid beschikken in de aangelegenheden die onder het beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging ressorteren, is niet voldoende om aan te tonen, in tegenstelling met wat de Ministerraad en het Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten beweren, dat de in het geding zijnde bepalingen de grondwetsbepalingen waarvan het Hof de inachtneming dient te verzekeren, niet zouden kunnen schenden. De wetgever vermocht raden ermee te belasten adviezen te geven of voorstellen te doen enkel in de veronderstelling dat dergelijke ingrepen in het beslissingsproces er enige invloed zouden kunnen uitoefenen.

De omstandigheid dat wetsbepalingen een machtiging bevatten waarvan de inwerkingstelling ertoe heeft kunnen leiden dat sommige categorieën van personen strenger worden behandeld dan andere, geeft overigens geen informatie over de overeenstemming van die bepalingen met de voormelde grondwetsbepalingen : de overheid die een dergelijke machtiging in werking stelt kan immers niet daarin de toestemming vinden om regels vast te stellen die in strijd zouden zijn met de Grondwet.

B.3.2. Bij de hervorming van de ziekte- en invaliditeitsverzekering in 1963 heeft de wetgever het beheer van de verzekering voor geneeskundige verzorging toevertrouwd aan een beheerscomité dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van de verzekeringsinstellingen, de werkgeversorganisaties, de werknemersorganisaties, de geneesheren, de tandheelkundigen, de apothekers en de verplegingsinrichtingen. Naast andere opdrachten heeft hij aan dat comité de opdracht toevertrouwd de verordening uit te werken betreffende bepaalde voorwaarden tot het toekennen van gezondheidszorgverstrekkingen en het boeken van die verstrekkingen (*Parl. St.*, Kamer, 1962-1963, nr. 527/1, p. 13).

Hij heeft bepaald dat bij de Dienst voor de geneeskundige verzorging technische raden zouden worden ingesteld, «belast met het bestuderen van de normen volgens welke de gezondheidszorgverstrekkingen dienen verleend en met het onderzoeken van de in de nomenclatuur van de gezondheidszorgverstrekkingen aan te brengen wijzigingen» (*Parl. St.*, Kamer, 1962-1963, nr. 527/1, p. 14) en hij heeft zich ertoe beperkt zelf de voormelde vijf technische raden op te richten, wat grotendeels overeenstemde met de vroegere situatie (*ibid.*, nr. 527/16, p. 41). De Koning, die gemachtigd is andere technische raden op te richten, heeft

intussen een technische raad voor de betrekkingen met de farmaceutische industrie (koninklijk besluit van 18 januari 1971) en een technische raad voor implantaten (koninklijk besluit van 27 oktober 1989) ingesteld.

B.3.3. Door te voorzien in het bestaan van de betrokken raden heeft de wetgever geen representatieve instanties van de betrokken beroepen ingesteld (dat is het onderwerp van de artikelen 26 en 27 van de wet van 9 augustus 1963) maar heeft hij het beheerscomité van de Dienst voor geneeskundige verzorging, waaraan hij een beslissingsbevoegdheid heeft toegekend, in de mogelijkheid willen stellen te beschikken over adviezen en voorstellen uitgewerkt door degenen die over technische kennis of bekwaamheden beschikken. Men kan aannemen dat hij zelf technische raden heeft opgericht die men reeds bij het begin als noodzakelijk kon beschouwen om de meest complexe aangelegenheden te onderzoeken, en daarbij aan de Koning de zorg overliet om andere raden in te stellen ingeval de behoefte daartoe of het nut daarvan zou blijken; de aan de Koning verleende bevoegdheid wordt uitgeoefend op voorstel van het beheerscomité. Opgemerkt dient te worden dat dit comité, onder de voorwaarden bepaald in artikel 11 van de wet, vertegenwoordigers van de representatieve beroepsorganisaties omvat.

B.3.4. Ook kan worden aangenomen dat, om de voorwaarden voor terugbetaling van de gezondheidsverstrekkingen te definiëren, de aangelegenheden waarin technische adviezen het meest onontbeerlijk lijken veeleer die zijn welke betrekking hebben op de geneesheren, de tandartsen, de apothekers, de farmaceutische specialiteiten en de ziekenhuizen dan die welke betrekking hebben op de verpleegkundigen. Bij het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies wordt de geneeskunst voorbehouden aan de geneesheren, de apothekers en de tandartsen; naar luid van artikel 1 van dat besluit omvat de geneeskunst de geneeskunde, tandheelkunde inbegrepen, en de artsenijbereidkunde, in hun curatieve of preventieve vorm. Nu kunnen de verschillen tussen de beoefenaars van de geneeskunst en de paramedische medewerkers - zoals de verpleegkundigen - met betrekking tot de aard van de verstrekte zorg, de medische bevoegdheid, het statuut en de deontologische regels, in redelijkheid verantwoord worden dat nuttig geoordeeld werd onmiddellijk een technische raad op te richten met betrekking tot de activiteiten van de enen en niet van de anderen.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De artikelen 12, 4°, 16, 18 en 24*bis* van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet in zoverre zij de zorgverstrekkers, zoals de verpleegkundigen, die niet over een technische raad beschikken niet betrekken bij de uitwerking van de reglementering betreffende de voorwaarden voor tegemoetkoming door de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 19 januari 2000.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

M. Melchior